

Gewaltentrennung

Als reegelméissegem Nolauschterer vun eisem Politikpodcast weess du, wat d'Aufgabe vum Parlament, vun der Regierung a vu ville weideren Institutiounen sinn. Wann net, da lauschter mol an eis aner Podcasten eran. Du erënners dech vläicht, datt d'Parlament dat legislativt Organ an d'Regierung dat exekutivt Organ vun engem Rechtsstat ass. Mee wat genau bedeit dat a wou kënt déi Ënnerscheedung hier?

D'Institutiounen vun engem Rechtsstat kënnen an 3 Gewalten agedeelt ginn. Et schwätzt een dee Moment vun der Gewaltentrennung:

1. Déi éischt ass d' legislativ Gewalt. Dës gëtt vum Parlament ausgeübt a besteet doran, d'Gesetze ze maachen. D'Wuert legislativ kënnt vum laténgesche Wuert *lex*, wat Gesetz bedeit. Zu Lëtzebuerg huet d'Chamber déi legislativ Gewalt.
2. Déi zweet ass d'exekutiv Gewalt. Si gehéiert der Regierung mat hire Ministere an all den Administratiounen, déi dozou gehéieren. Hir Aufgab ass et, dofir ze suergen, datt d'Gesetze ëmgesat ginn, also d'Gesetze ze exekutieren. Zu Lëtzebuerg gëtt d'exekutiv Gewalt vun der Regierung an dem Grand-Duc ausgeübt.
3. Déi drëtt ass d' Justizgewalt. Si läit bei de Gerichte, déi dofir suergen, dass d'Gesetze a gehale gëtt. Hir Aufgab ass et och, déi Leit ze bestrofen, déi sech net un d'Gesetz halen.

D'Iddi vun der Gewaltentrennung kënnt vun de Philosophie John Locke a Montesquieu aus der Zäit vun der Opklärung, also ongeféier aus dem 18. Joerhonnert. Si hunn dës Iddi zu enger Zäit entwéckelt, wou déi dräi Gewalten oft op eng Persoun konzentréiert waren, nämlech op de Kinnek oder d'Kinnigin. D'Zil vun der Gewaltentrennung ass et, dass keng Eenzelpersoun an och keng Grupp vu Persounen ze vill Muecht op eng Kéier kréien, mee dass d'Muecht op déi 3 verschidde Gewalten verdeelt gëtt. An der Praxis heescht dat zum Beispill, dass eng Persoun net gläichzäiteg kann Deputéierten a Richter vun engem Gericht sinn.

Déi dräi Gewalten solle sech och géigesäiteg kontrolléieren. Dat ass fir sécher ze goen, dass keng Gewalt hire *Pouvoir* méissbraucht. An der Praxis heescht dat zum Beispill, dass d'Parlament d'Regierung kontrolléiert. Wéi genau dat funktionéiert, hänkt awer vum politesche System of. An engem parlamentaresche System wéi zu Lëtzebuerg, ass et virun allem d'Opposition am Parlament, déi d'Regierung kontrolléiert.

Wann déi dräi Gewalten net vunenee getrennt sinn, ass de Risiko grouss, dass eng Grupp vu Leit oder eng bestëmmte Persoun d'Muecht vun deenen 3 Gewalten u sech rächt. Da kënne Grondrechter, wéi z.B., dass jiddereen virum Gericht gläich ass, verletzt ginn. D'Gewaltentrennung ass also eng vun de Grondlagen vun engem demokratesche Staat.